

Statenvoorstel 54/20 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 15 juni 2020

PS-vergadering :

Onderwerp

Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas (Ravenstein-Lith)

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

Samenvatting

Gedeputeerde Staten stellen Provinciale Staten voor om de Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas vast te stellen.

Hiermee wordt voor de korte termijn (2028) de urgente dijkversterkingsopgave tussen Ravenstein en Lith aan Brabantse zijde, gecombineerd met een pakket rivierverruimende maatregelen en maatregelen gericht op gebiedsontwikkeling, (denk aan natuur- en landschapsontwikkeling, cultuurhistorie, recreatie en economie) langs de Maas aan Brabantse- en Gelderse zijde planologisch mogelijk gemaakt, en de Interprovinciale Structuurvisie is kaderstellend voor de bestemmingsplannen van de gemeenten.

Voor de lange termijn (2050) wordt in de Interprovinciale Structuurvisie een zogenoemd 'Toekomstbeeld' geschetst voor het versterken van de waterveiligheid en gebiedsambities als leidraad voor toekomstige ontwikkelingen. Het 'Toekomstbeeld' past binnen de huidige provinciale en gemeentelijk kaders en is geen verplichtend kader.

De Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas gaat over zowel Brabantse als Gelderse zijde van de Maas. Elke provincie stelt het deel van haar eigen grondgebied vast.

Het voorstel

1. Overeenkomstig het voorstel van GS de Interprovinciale Structuurvisie met bijbehorende planMER, digitaal vastgelegd als NL.IMRO.9930.ipsvMeanderendMaas-va01 voor zover dit het grondgebied van Noord-Brabant betreft, vast te stellen;
2. In te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen, zoals opgenomen in de Nota Zienswijzen Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas, voor zover het zienswijzen op het grondgebied van Noord-Brabant betreft.

Aanleiding

'Meanderende Maas' is een van de projecten waarvoor in 2016 door Rijk en regio in het kader van het Deltaprogramma Maas¹ een integrale HWBP-MIRT²-verkenning is gestart. Aanleiding was een urgente dijkversterkingsopgave tussen Ravenstein en Lith aan Brabantse zijde. Deze dijkversterkingsopgave wordt gecombineerd met een pakket rivierverruimende maatregelen en maatregelen gericht op gebiedsontwikkeling, (denk aan natuur- en landschapsontwikkeling, cultuurhistorie, recreatie en economie) zowel aan Brabantse als Gelderse zijde van de Maas. Hierover informeerden wij u o.a. in de [Statenmededeling 'Vorbereiding Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas'](#)

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

Het project Meanderende Maas heeft geleid tot een korte en lange termijn gebiedsvisie (resp. Maatregelenpakket tot 2028 en een Toekomstbeeld 2050) voor het gebied langs de Maas tussen de Gelderse- en Brabantse dijken tussen Ravenstein en Lith, welke zijn verwoord in de Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas. De Interprovinciale Structuurvisie is tot stand gekomen in een open planproces waarin de regio intensief is betrokken in de geest van de Omgevingswet. Op [20 januari 2020](#) informeerden wij uw Staten over de ter visielegging van de ontwerp Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas en bijbehorende plan-MER.

Inhoud Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas

De Interprovinciale structuurvisie Meanderende Maas bestaat uit twee onderdelen, elk met een eigen doel en reikwijdte.

Maatregelenpakket tot 2028

De structuurvisie bevat een pakket aan concrete maatregelen samengesteld voor de korte/middellange termijn die worden gerealiseerd vóór 2028.

Voor de interactieve kaart zie <https://www.meanderendemaas.nl/interactieve-kaart-voorkeursalternatief/>

Dit pakket maatregelen komt overeen met het voorkeursalternatief uit de HWBP-MIRT-Verkenning voor de Meanderende Maas.

De maatregelen zijn gericht op het bereiken van de doelen voor waterveiligheid voor wat betreft de dijkversterking van de dijk aan de Brabantse zijde en maatregelen gericht op rivierverruiming en gebiedsontwikkeling, voor zowel de Brabantse- en Gelderse zijde van de Maas.

¹ Deltaprogramma Maas: Provincies, gemeenten en Rijkswaterstaat en het Ministerie van I&W werken in dit programma samen om de hoogwaterveiligheid bij extreem hoge Maasafvoeren voor de korte (2030) en lange termijn (2050) te borgen

² HWBP: Hoogwaterbeschermingsprogramma; Rijksprogramma, waarin Rijkswaterstaat en de waterschappen samenwerken aan de dijkversterkingsopgave van de primaire keringen.

² HWBP: Hoogwaterbeschermingsprogramma; Rijksprogramma, waarin Rijkswaterstaat en de waterschappen samenwerken aan de dijkversterkingsopgave van de primaire keringen.

MIRT: Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport; samenwerkingsprogramma van de rijksoverheid met andere overheden aan het veilig, bereikbaar en leefbaar houden van Nederland. Hoogwaterveiligheid maakt hiervan ook onderdeel uit en richt zich met name op maatregelen voor een robuust en klimaatproof watersysteem d.m.v. rivierverruimingsmaatregelen, economie en ruimtelijke kwaliteit.

Hiermee wordt een sterke en veilige dijk gerealiseerd aan Brabantse zijde en krijgt de Maas aan Brabantse- en Gelderse zijde meer ruimte. Daarmee wordt de waterstand verlaagd en is het mogelijk om de verhoging van de dijk te beperken, waardoor huidige kwaliteiten, zoals karakteristieke dijkwoningen en bomerijen op de dijk, en uitzichten behouden blijven.

Door realisatie van een restopgave in het Natuurnetwerk Brabant (NNB) ontstaat een aaneengesloten gebied van ruim 500 ha natuur in de uiterwaarden van de Maas en er wordt invulling gegeven aan de waterkwaliteitsopgave (Kaderrichtlijn Water) voor de Maas. Het project Meanderde Maas is daarmee van belangrijke meerwaarde voor de versterking van de verbinding van N2000 gebieden langs Maas en Waal en levert een belangrijke bijdrage aan de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland.(NNN)³ langs de grote rivieren. Met maatregelen aan het waterfront van het vestingstadje Ravenstein wordt bijgedragen aan de kwaliteiten en kenmerken van de Zuiderwaterlinie. Herstel van de historische relatie tussen de Maas en Megen en behoud van historische dijken met beplanting en bebouwing en de zgn. bakenbomen langs de Maas dragen bij aan het 'Brabants cultureel erfgoed' en het karakteristiek Maaslandschap.

Aantrekkelijkheid voor recreatie en toerisme wordt vergroot, en draagt bij aan de economische ontwikkeling en woon en leefklimaat in de dorpen. De verbreding van de haveningang van Oss bevordert de economische vitaliteit van de haven.

Het project kan duurzaam en CO2 neutraal worden uitgevoerd. Dit door gebruikmaking van gebiedseigen grond voor dijkversterking en de aanleg van ca. 50-60 ha ooibos. Er zijn potenties in de toekomst voor meekoppeling van energiewinning. Bij de rwzi Oijen liggen kansen voor een proeftuin voor zonnepanelen op dijktaaluds.

Toekomstbeeld 2050

De structuurvisie bevat ook een doorkijk naar de lange termijn (2050); het 'Toekomstbeeld'.

Dit beeld omvat de ambities en de kansen voor een klimaat adaptieve aanpak van waterveiligheid mét versterking van gebiedskwaliteiten in het rivierengebied. Het is een beeld waarin de regiopartners voor de lange termijn een samenhangend Brabants – Gelders perspectief schetsen waarin de Maas de verbindende factor vormt in plaats van de provinciale grens.

Zienswijzen en Adviezen

De Interprovinciale Structuurvisie en plan-MER heeft ter inzage gelegen van 11 februari tot en met 23 maart 2020 en er zijn een 4-tal inloopavonden in het plangebied georganiseerd, waarbij iedereen zich kon laten informeren over de voorgenomen ontwikkelingen. Er zijn 33 zienswijzen ontvangen van burgers,

³ Natuurnetwerk Nederland is het Nederlandsnetwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met omringend agrarisch gebied. Het Rijk is verantwoordelijk voor de realisatie van het Nederlands Natuurnetwerk langs de 'grote wateren', hieronder vallen de grote rivieren (Maas, Waal, Rijn enz)

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

medeoverheden en organisaties. Daarvan hebben er 6 betrekking op het grondgebied van Gelderland.

Ons college heeft de commissie voor de m.e.r. en BrabantAdvies om advies gevraagd. Voor een uitgebreide samenvatting van de reacties en adviezen en verwerking daarvan verwijzen wij u naar de Nota van Zienswijzen, die als bijlage in het dossier is gevoegd.

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

Bevoegdheid

Op grond van de Wet ruimtelijke ordening zijn Provinciale Staten bevoegd om de Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas vast te stellen.

Gedeputeerde Staten zijn belast met de voorbereiding daarvan.

Het betreft hier een Interprovinciale Structuurvisie, de processtappen voor vaststelling door de provincie Gelderland en Noord-Brabant worden parallel doorlopen, met behoud van eigen bevoegdheid GS/PS op eigen grondgebied.

De provincie Noord-Brabant is het coördinerend bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure. De Wet milieubeheer schrijft qua m.e.r.-procedure een gescheiden rolverdeling voor tussen Bevoegd Gezag en Initiatiefnemer. Dit is gewaarborgd door deze rollen in GS te scheiden. (Gedeputeerde Ruimte en Wonen is bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure en de gedeputeerde Water en Bodem is initiatiefnemer).

Doel

De IPSV is een provinciaalplan waarin een korte en lange termijn visie is opgenomen. De korte termijnvisie legt het planologisch fundament vast voor de aanleg van de dijkversterkingsmaatregelen, rivierverruimende maatregelen en maatregelen gericht op gebiedsontwikkeling, binnen het gebied van de Structuurvisie Meanderende Maas. De lange termijnvisie 'Toekomstbeeld' 2050 is een leidraad toekomstige ontwikkelingen voor het versterken van de waterveiligheid en gebiedsambities.

Argumenten

1. *Overeenkomstig het voorstel van GS de Interprovinciale Structuurvisie met bijbehorende planMER, digitaal vastgelegd als NL.IMRO.9930.ipsvMeanderendMaas-va01 voor zover dit het grondgebied van Noord-Brabant betreft, vast te stellen;*

1.1. Met het vaststellen van de Interprovinciale Structuurvisie en de planMER wordt voor de korte termijn (2028) de urgente dijkversterkingsopgave tussen Ravenstein en Lith aan Brabantse zijde, gecombineerd met een pakket rivierverruimende maatregelen en maatregelen gericht op gebiedsontwikkeling langs de Maas aan Brabantse zijde (en Gelderse zijde) planologisch mogelijk gemaakt,

1.2. Voor de lange termijn (2050) in de Interprovinciale Structuurvisie een zgn. 'Toekomstbeeld' wordt geschetst voor het versterken van de waterveiligheid

en gebiedsambities als leidraad voor toekomstige ontwikkelingen, die passen binnen de provinciale en gemeentelijke ambities

- 1.3. De commissie voor de m.e.r. een positief toetsingsadvies op de Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas heeft uitgebracht en hiermee bevestigt dat de essentiële informatie in relatie tot het milieubelang aanwezig is ten behoeve van het besluit tot vaststelling van de Interprovinciale structuurvisie en bijbehorende planMER. De aanbevelingen voor het vervolg van het project worden meegenomen in de planuitwerkingsfase/project-MER
- 1.4. De adviezen van Brabant Advies voor het 'Toekomstbeeld 2050' (lange termijn perspectief) met betrekking tot de uitwerking van toekomstscenario's voor de omschakeling naar nieuwe vormen van landbouw, klimaatrobustheid en de uitwerking van het economisch perspectief in samenwerking met de regio op termijn zullen worden uitgewerkt.
- 1.5. Uitvoering wordt gegeven aan het advies van BrabantAdvies m.b.t. de korte termijn 2028 (het voorkeursalternatief) dat het open-planproces en de samenwerking met provincie Gelderland wordt gecontinueerd. Dit is conform het voornemen van de Stuurgroep. In de vervolgfase/planuitwerkingsfase wordt aandacht besteed aan verkeersveiligheid.
- 1.6. Relevante punten uit de overige inspraakreacties worden meegenomen in de vervolgfase/planuitwerkingsfase van het project, b.v. aandacht voor veiligheid pleziervaart versus beroepsscheepvaart, maatwerkoplossingen bij bebouwing en ontsluiting i.r.t. de dijkversterking, aandacht voor verkeer (veiligheid en veerstoepen).
- 1.7. In de provincie Gelderland wordt een parallel besluitvormingsproces doorlopen. Afgesproken is om de Interprovinciale Structuurvisie voor het zomerreces vast te stellen. Hiermee worden rijksbudgetten die een definitief plan als voorwaarde stellen veiliggesteld.

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

Kanttekeningen

1. Het advies om het projectgebied te verruimen, wordt voor wat betreft het maatregelenpakket op korte termijn 2028 (het voorkeursalternatief) niet overgenomen. De in het advies voorgestelde ruimere gebiedsontwikkeling is in de scope (tijd, geld, focus) van het project Meanderende Maas niet haalbaar. Het Toekomstbeeld 2050 biedt overigens wel ruimte om een dergelijke gebiedsontwikkeling te verkennen.

Financiën

Voorliggend voorstel heeft geen direct financiële consequenties.

Het project wordt gezamenlijk gefinancierd door de partners, Rijk, Waterschap Aa en Maas, gemeente Oss, Natuurmonumenten, provincie Gelderland, gemeente Wijchen en West Maas en Waal.

Door de provincie wordt €3 mln bijgedragen vanuit het programma Water en Bodem (onderdeel waterveiligheid). Vanuit het Groen Ontwikkelfonds Brabant

(GOB) wordt rekening gehouden met een bijdrage van € 10-tot en maximum van € 25 mln.

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571

Klimaat

Het project Meanderende Maas wordt uitgevoerd in het kader van het Rijksprogramma 'Deltaprogramma Grote Rivieren'. Met de combinatie van dijkversterking en rivierverruiming wordt invulling gegeven en bijgedragen aan de doelstellingen van dit programma, nl. een toekomstbestendig klimaatrobuust riviersysteem voor de Maas. Het project Meanderende Maas is één van de projecten langs de Maas die uitgevoerd wordt in de geest van het Adaptief Uitvoeringsprogramma Maas/Integraal Riviermanagement Maas.

Europese en internationale zaken

Het Deltaprogramma en rivierverruimingsprojecten zijn in lijn met Europese richtlijnen Kaderrichtlijn Water, Europese Habitatrichtlijn (Natura 2000) en de Richtlijn Overstromingsrisico's.

Planning

Besluitvorming over de Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas vóór het zomer reces is urgent vanwege de parallelle besluitvorming met GS en PS van de provincie Gelderland, en het halen van de planning van het besluitvormingstraject t.b.v. bijdragen uit Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Bijlagen

1. Interprovinciale Structuurvisie Meanderende Maas (4694644)
2. Plan-MER Meanderende Maas (4694682)
3. Samenvatting plan-Mer (4694683)
4. Nota van Zienswijzen Meanderende Maas (4694647)
5. Advies Brabant Advies (4694646)
6. Advies Cie M.e.r. (4694682)
7. Integraal Verkenningenrapport (4694680)

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer H.J. van Herk, (06) 52 79 43 01,
hvherk@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw A.L. Visser - Grijp, (06) 18 30 32 58,
avisser@brabant.nl.

Datum

2 juni 2020

Documentnummer

GS: 4694627

PS: 4708571